



Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää sekä pesän ja munien siirtoa ja hävittämistä

Hakija

Tuomioistuinlaitos / Janika Krook

Asia

Lupahakemus kahden kalalokin (*Larus canus*) pesän ja niissä olevien munien siirtämiseksi tai hävittämiseksi Keski-Suomen käräjäoikeuden etu- ja takaovien katosten päältä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi ajalla 14.5.-10.7.2025 Jyväskylässä, Keski-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa poistaa kaksi kalalokin pesää Keski-Suomen käräjäoikeuden (os. Cygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä) etu- ja takaovien katosten päältä. Erityisesti etuoven yläpuolella olevan pesän siirtäminen on tärkeää, koska kiinteistön asiakkailta ei ole toista kulkureittiä, kun emo pyrkii puolustamaan myöhemmin kuoriutuvia poikasiaan. Tällä hetkellä pesissä on munia, joita emo parhaillaan hautoo. Takaovea käyttävät poliisien saattamana saapuvat oikeuteen osallistuvat henkilöt. Pesien siirtopaikaksi sopisi sellainen paikka, joka ei ole kiinteistön sisäänkäyntien välittömässä läheisyydessä. Hakija ei osaa arvioida, olisiko lähellä siirtoon soveltuvaa paikkaa, vaan tähän tarvitaan kalalokin pesimäbiologiaa paremmin tunteva henkilö.

Hakemus koskee myös pesissä olevia munia. Lupaa haetaan kiireellisenä, koska munien kuoriutumiseen menee noin 25–28 vuorokautta, joten ilman kiirehtimistä poikaset ehtivät kuoriutua. Poikasten kuoriutuminen johtaa siihen, että emo puolustaa poikasiaan kiinteistöön pyrkiviltä asiakkailta ja henkilökunnalta. Asiakkaiden ei ole mahdollista käyttää muuta kulkureittiä, kuin etuovea ja tietyn asiakasryhmän takaovea.

Kalalokkeja on pyritty hätistelemään pois oleskelemalla ovien läheisyydessä tavallista enemmän, mutta tämä on lopetettu pesinnän alettua.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu laji.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen lajien tahallisen häirinnän erityisesti lisääntymisaikana. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan kahden kalalokin pesän ja niissä olevien munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 10.7.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää kaksi kalalokin pesää ja niissä olevat munat osoitteessa Cygnaeuksenkatu 1, Jyväskylä. Pesät saa hävittää ainoastaan, mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei ole tarjolla tai emot hylkäävät siirretyn pesän. Mikäli siirto toteutetaan, pesät tulee siirtää paikkaan, jossa pesinnästä ei aiheudu vaaraa turvallisuudelle. Pesän siirtopaikan valinnassa tulee huomioida lajin pesimäekologia.
- 3 Pesää, jossa on poikaset, ei saa siirtää tai hävittää.
- 4 Pesän siirtämisen tai hävittämisen jälkeen pesäpaikoilla ja muilla turvallisuuden kannalta kriittisillä paikoilla tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä, jotta kalalokkipari ei palaisi samalle alueelle pesimään. Pesinnän estämiseen voi käyttää pressuuesteitä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä.
- 5 Mikäli kalalokit yrittävät pesiä katolla uudestaan torjuntatoimenpiteistä huolimatta, tällä luvalla saa hävittää myös mahdolliset uudet pesärakennelmat.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida elokuun loppuun (30.8.2025) loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3687/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä pesissä olleiden munien määrä sekä milloin ja minne pesät siirrettiin, vai jouduttiinko pesät ja niissä olevat munat hävittämään ja miksi sekä hävittämisajankohta. Mikäli pesät siirrettiin, tulee kertoa, jatkoivatko kalalokit pesintää siirretyllä pesällä. Lisäksi tulee raportoida pesinnän ennaltaehkäisykeinoista.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Sisäänkäyntien katosten päällä pesivät kalalokit aiheuttavat turvallisuusriskin rakennuksessa asioiville ihmisille sekä työntekijöille. Erityisesti poikasvaiheessa pesivät linnut voivat käyttäytyä aggressiivisesti ja hyökkäillä katolta ihmisten päälle.

Pesät tulee ensisijaisesti siirtää. Siirtopaikkaa valitessa tulee huomioida lajin pesimäekologia. Pesät ja niissä olevat munat saa hävittää vain siinä tapauksessa, ettei sopivaa siirtopaikkaa löydy. Lupaa ei ole myönnetty poikasten tappamiseen, koska toimenpiteet tulee suorittaa ennen poikasten kuoriutumista. Siirrettyjen tai hävitettyjen pesän paikalla ja kattoalueella ylipäänsä tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä asentamalla paikalle esimerkiksi lintupiikkejä tai tekokäärme. Muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman poistamiseen ei ole osoitettavissa, sillä rakennukseen on päästävä kulkemaan turvallisesti.

Suorittamalla toimenpiteet mahdollisimman aikaisessa vaiheessa pesintää lisätään todennäköisyyttä sille, että kalalokit voivat aloittaa uuden pesinnän muualla, mikäli siirto ei onnistu. Niinpä luvan mukaisilla toimilla ei arvioida olevan vaikutusta kalalokin suotuisaan suojelutasoon.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokit aiheuttavat parhaillaan uhkaa terveydelle ja turvallisuudelle ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Jyväskylä kirjaamo@jyvaskyla.fi

Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry ksly@birdlife.fi

SLL Keski-Suomen piiri ry keski-suomi@sll.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3687/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3687/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 21.05.2025 10:37

Ratkaisija Mattila Olli 21.05.2025 12:16

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamis- ajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.